. וּבְנָסֹעַ הַּמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ תוֹ הַלְוִיָּם וּבַחֲנֹת ובנסע המשְּבּן יורִידוּ אתו הַלְּוִים וּבְחַנֹת הַמְּשְׁבָּן יָקִימוּ אתו הַלְוִים וְהַוֹּר הַקְּרַב יומָת: במדבר א נא יומָת: במדבר א נא 2. וְאָצִידָה לִי עַדִים 2. נֶאֶמֶנִים אֵת אוּרְיָה הַכּהַן נְאֶת זְכַרְיָהוּ בֶּן וְאֶת זְכַרְיָהוּ בֶּן יְבֶּרֶכְיָהוּ: ישעיהו ח ב יַשֶּנְיהוּ בּיְלְכֶּבֶם צִּיּוֹן 3. לְכַן בִּגְּלְכֶם צִיּוֹן שָׁדָה תַּחָרִשׁ וְירוּשְׁלֵם עִיין תָּהָיָה וְהַר הַבִּיִּת לְבָמוֹת יְעָר: מיכה גיב 4. כֹה אָמֵר יִי צְּבְאוֹת עֹד יַשְׁבוּ זְקַנִים וּזְקַנוֹת בָּרְחֹבוֹת יְרוּשְׁלֶם וְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בְּיָדוֹ מֵרֹב מִשְׁעַנְתּוֹ בִּיִדוֹ מֵרֹב

ל) [בילקוט איתא משחק וכ״ה בע״י], ב) [נדרים נ:],ג) ל״ל משחק, ד) [בע״י באש ולא נבכה אמר להן לכך אני יימצחק ומה לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע ימצחק אמרו לו מפני מה אתה מצחק אמר להם מפני מה אתם בוכים אמרו לו מִקום שכתוב בו יוהזר הקרב יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק דכתיב יואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו וכי מה ענין אוריה אצל זכריה אוריה במקדש ראשון וזכריה

במקדש שני אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה

בנבואתו של אוריה באוריה כתיב ילכן בגללכם

ציון שדה תחרש [וגו'] בזכריה כתיב יעוד ישבו זקנים

באוריה כתיב לכן בגללכם ציון שדה תחרש. וקשה דהא בכל המקרא לא מלינו פסוק זה מנבואמו של אוריה כי אם בנבואתו של מיכה המורשתי ויש לומר דסמיך אהא דאיתא בספר ירמיה (לח) שנתנבא ירמיה על פורענות ונתקבלו הכהנים והנביאים להרגו מפני שהיה מדבר פורענות ואמרו להם השרים אין אנו מסכימין שהרי מיכה דיבר מפורענות ולא נהרג וגם אוריה וגו' משמע שדבר אוריה כמו מיכה ומה פורענות דבר מיכה הוא קרא זה והוי כמו שדבר אוריה אבל קשה מנלן דאותה נבואה דכתיב עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות היא לעולם הבא דלמא היא בעולם (4) קודם גאולה וי"ל דממה שהוא אמר בפסח שני (פסחים דף סח.) ניחא דקאמר עתידים הי (מתים שיחיו) דכתיב עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות וילכו על משענותם ועל אלישע שהחיה המת כתיב משענתו וגמרינן משענת דהאי קרא ממשענת דאלישע מה להלן החיה המת אף כאן תחיית המתים וא"כ ע"כ האי נכואה לעתיד לבא שהרי עבר בית ראשון ובית שני שלא היתה תחיית המתים וניחא הכל והשם יזכנו לראות משיח אמן:

וזקנות ברחובות ירושלם עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנוי:

הדרן עלך אלו הן הלוקין וסליקא לה מסכת מכות

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

אָ הַדְרָן עֲלָךְ מַפֶּכֶת מַבּוֹת וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַפֶּכֶת מַבּוֹת וְדַאָתָן עֲלָךְ מַפֶּכֶת מַבּוֹת וְדֹא תִתְנְשֵׁי מִינְן * הַדְרָן עֲלֶךְ מַפֶּכֶת מַבּוֹת וְלֹא תִתְנְשֵׁי מִינְן * הַדְרָן עֲלֶךְ מַפֶּכֶת מַבּוֹת וְלֹא תִתְנְשֵׁי מִינְן לא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלֹא בְּעָלְמָא דְאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

ּיְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיף יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרָתְךּ אֻמְנוּתֵנוּ בְּעוֹלֶם הַזֶּה וּתְהֵא עִמְנוּ לָעוֹלֶם הַבָּא. *)חֲנִינָא בַּר פָּפָא רָמִי בַּר פָּפָא נַחְמָן בַּר פָּפָא אַחָאי בַּר פָּפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָּפָא רַפִּרָם בַּר פָּפָא אַדָא בַר פָפָא דָרוּ בַר פָפָא:

הַעַרב נָא יִי אֱלֹהִינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתִךְ בִּפִינוּ וּבְפִיפִיוֹת עַמִּךְ בֵּית יִשִּׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כְּלְנוּ אֲנַחִנוּ וְצֶאֱצְאֵינוּ וְצֶאֱצְאֵי עַמְּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּלְנוּ יוֹדְאֵי שְׁמֶּך וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ: מֵאוֹיְבָי תְּחַבְּמֵנִי מִצְוֹתֶיך בִּי לְעוֹלְם חִיא לִי: יְחִי לְבִּי תָמִים בְּחָקֶיךְ לְמַעַן לא אַבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךּ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְְדֵנִי חֻקֶּיךְּ: אָמֵן אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֵיךּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשַּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׁמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שָׁאָנוּ מַשְׁבִּימִים וְהַם מַשְׁבִּימִים. אָנוּ מַשְׁבִּימִים לְדָבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁבִּימִים לְדְבָרִים בְּטַלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמַלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר וְהֵם עֲמֵלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלְם הַבָּא וְהֵם ָרָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יָהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךְ יִיָּ אֱלֹהַי בִּשֶּׁם שָׁצַוַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַפֶּבֶת מַבּוֹת בֶּן תַּעַוֹרַנִי לְהַתְחִיל מַפֶּבְתוֹ וּסְבָּרִים וּלְסַיְּמָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַצָשׁוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבָרֵי תַלְמוּד תוֹרָתֶךְ בְּאַהֲבָה. וּוְכוּת כָּל הַתַּנְּאִים וָאַמוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי ַחְבָמִים יַצְמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹא תַמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלְם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלֶּכְךְ תַּנְחֶה אוֹתֶך בְּשָׁבְבָּךְ תִּשְׁמֹר עָלֶיךּ וַהַקִּיצוֹתָ הִיא תְשִּׁיחֶךְ. כִּי יִרְבּוּ יָמֶיךּ וְיוֹסִיפּוּ לְךְ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְׁמֹאלָה עשֶׁר ּוְכָבוֹד: יְיָ עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם:

יִתִגַּדַל וִיתִקַדַשׁ שָׁמֵה רַבָּא. בָּעָלְמָא דָהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא, וּלְאַחְיָא מֵתַיָּא, וּלְאַסְּקָא לְחַיֵּי עַלְמָא, וּלְמִבְנֵא קַרְתָּא דִּירוּשַׁלַם, וּלְשַׁבְלֵל הַיִּבְלַיה בָּגַוָה, וּלְמֶעָקָר פּוּלְחָנָא נוּבְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתָבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיה, וְיַמִּלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךּ הוּא בְּמַלְכוּתֵיה וִיקָרֵיה, וְיַצְמַח פָּרְקָנֶה וִיקָרֵב מְשִׁיחֵה]. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעַנְלָא וּבְזָמָן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְּ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא ּןִיתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקָדְשָׁא בְּרִיךִּ הוּא. לְעֵלֶּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻשְׁבְּחָתָא וְנָחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעַלְמָא, וְאָמָרוּ אָמֶן: עַל יִשְּׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידַיהוֹן, וְעַל כָּל מַאן דְּעָסְקִין בָּאוֹרַיִתָא, דִּי בָאַתַרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וִדִי בָבֶל אֲתַר וַאָתַר, יָהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שַׁלְמָא רַבָּא חָנָא וְחַסְּדָא וְרַחֲמֵי וְחַדֵּי אֲרִיכִי וּמִזוֹנֵי רְוִיחֵי ּוּפָרְקָנָא מִן קֶדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלְמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרְאֵל, ּוְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַגֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

*[פי' הגון על זה תמלא בס' החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"ג]

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה באוריה וכו' בעולם הזה קודם גאולה וכו' דקאמר התם עתידין וכו' ברחובות ירושלים וילכו:

^{**)[}בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו]: